

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний лінгвістичний університет

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Представлено _____ на
кафедру _____

(дата, підпис секретаря кафедри)

Рецензування _____

_____ (кількість балів, «до захисту» («на
доопрацювання»), дата, підпис керівника
курсової роботи)

Захист _____

(кількість балів, дата, підпис викладача)

Підсумкова оцінка _____
(кількість балів, оцінка за 4-х бальною
системою, дата, підпис викладача)

КУРСОВА РОБОТА

З ПЕРЕКЛАДУ

**Специфіка використання і способи відтворення
псевдоінтернаціоналізмів з англійської мови на
українську (на матеріалі художніх творів)**

Пускова Каріна

Студентка групи МЛа 01-21

Керівник курсової роботи _____

(підпис)

кандидат філологічних наук, доцент

Наталія ГОЛІЯД

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПСЕВДОІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА.....	4
1.1. Псевдоінтернаціоналізми як лінгвістичне явище.....	4
1.2. Теоретичні засади дослідження псевдоінтернаціоналізмів у перекладознавстві.....	9
Висновки до Розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. ПСЕВДОІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ.....	16
2.1. Лексичні трансформації при перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах.....	16
2.2. Граматичні трансформації при перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах.....	24
Висновки до Розділу 2.....	33
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	35
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	38
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	39
ДОДАТОК.....	40
РЕЗЮМЕ.....	47

ВСТУП

Інтернаціоналізми, а також їх підвид псевдоінтернаціозми відіграють одну з найважливіших ролей у повсякденному житті. Проте вони досить складні для розуміння, а особливо для перекладу. Псевдоінтернаціоналізми ще називаються «хибними друзями перекладача». Актуальність цього дослідження полягає в тому, що переклад цих лексичних одиниць недостатньо вивчений у сучасному контексті, а саме в художніх творах.

Переклад псевдоінтернаціональної лексики – одне з найскладніших завдань. Це пов'язано з тим, що такі слова зазвичай багатозначні, тобто вони мають різні значення в різних мовах і культурах.

Об'єктом дослідження є псевдоінтернаціоналізми у художній літературі в англійській та українській мовах.

Предметом дослідження є способи відтворення псевдоінтернаціоналізмів у художній літературі з англійської мови на українську.

Мета роботи – дослідити методи перекладу псевдоінтернаціоналізмів у художній літературі в англійській та українській мовах.

Дослідження перекладу псевдонаціоналізмів у художній літературі англійською мовою ґрунтується на функціональному та перекладознавчому аналізі.

Практичне значення дослідження полягає у можливості майбутнього використання отриманих результатів у перекладознавчій діяльності.

Теоретичне значення дослідження полягає в узагальненні теоретичних знань про псевдонаціоналізми, їх класифікацію та історію виникнення.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і літератури, а також одного додатку.

РОЗДІЛ 1. ПСЕВДОІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА

1.1. Псевдоінтернаціоналізми як лінгвістичне явище

Суспільство і мова є нероздільними і взаємозалежними складовими цілого, яке не може існувати поодиноці. У розвитку будь-якої мови ми можемо бачити поступове впровадженням і використання іншомовної лексики, у тому числі міжнародної. В останні десятиліття така лексика набула поширення та широкого розголосу.

Цю складну тему вивчали такі відомі дослідники, як: В.В.Акуленко, В.Н. Комісаров, В.В. Дубчинський та інші [8].

Спочатку необхідно розглянути визначення поняття інтернаціоналізм. Інтернаціоналізми, інтернаціональна лексика – слова, які виражають поняття міжнародного значення і існують у багатьох мовах світу (споріднених і неспоріднених), зберігаючи близьке або спільне значення й фонетико-морфологічну будову [5].

Інтернаціоналізми умовно розділяють на: соціальну і політичну термінологію, природно історичну та наукову термінологію, а також численні технічні терміни [6].

З точки зору перекладача, ці слова також можна розділити на дві групи: перша – власне інтернаціональні слова, які мають однакове значення в мові оригіналу та мові перекладу, наприклад, «*computer*» в англійській мові – «*комп'ютер*» в українській; друга група – псевдоінтернаціональні слова, які означають щось зовсім інше та мають вужче або ширше значення, ніж в іншій мові. [9]. Перша група слів може мати однакове значення в інших мовах.

Отже, одним з підвидів інтернаціоналізмів є псевдоінтернаціоналізми, які відомі своєю іншою назвою «фальшиві друзі перекладача».

Псевдоінтернаціоналізми – це слова вихідної та цільової мови, які однакові в графічній або звуковій формі, але мають різні значення [7]. Такі слова також відомі як «фальшиві або хибні друзі перекладача», оскільки перекладач може помилково помилитися у певній подібності форм певних двох слів за подібність і їхніх значень. Термін «хибні друзі перекладача» ввели французькі лінгвісти Максим Кесслер і Жюль Дероквіньї в 1928 році [12].

Перші спроби описати інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми були зроблені наприкінці 19-го та на початку 20-го століть. Однак тривалий час цей вагомий пласт мовних засобів вважався винятково європейським явищем. Розвиток цієї проблеми вступив у нову фазу, починаючи з кінця 1950-х років, коли були встановлені найсуттєвіші ознаки інтернаціоналізму та «фальшивих друзів перекладачів» [1].

І в англійській, і в українській мовах «фальшиві друзі перекладача» налічують десятки тисяч слів і належать лише до чотирьох частин мови: іменників, прикметників, прислівників і дієслів.

Розбіжності між парами «фальшивих друзів» проявляються у змісті, стилістичних особливостях та лексичній взаємозамінності. Ці розбіжності ще більші у сфері переносного значення.

Ступінь семантичної розбіжності залежить від частини мови, причому прикметники і особливо прислівники мають найбільш конкретні значення.

Проблемі «хибних друзів перекладача» присвячені праці таких видатних науковців, як В.В. Акуленко, Р.А. Будагов, В.В. Дубічинський, Д.С. Лотте, В.М. Маслов, Л.І. Морошану, Е.Ф. Скороходько, А.В. Капуш, Т.Р. Кияк та інших [3]. На їхню думку, основними причинами появи «фальшивих друзів перекладачів» є:

- незалежний розвиток мов, коли слова, що походять від одного кореня, можуть мати різні значення у споріднених мовах;
- паралельне запозичення (коли дві мови запозичують з третьої мови слова з різними значеннями);

- номенклатурне запозичення (коли дві мови запозичують з третьої мови слова з різними значеннями);
- того самого слова в різних мовах для утворення терміна шляхом його перенесення;
- зв'язок первинного значення зі схожими ознаками різних об'єктів терміна;
- надання переваги в різних мовах різним аспектам значення;
- різні аспекти семантичної структури міжнародних термінів у різних мовах [2].

Історично склалося так, що «хибні друзі перекладача» є результатом взаємного впливу мов, а іноді й випадковим явищем.

Загальна кількість і роль помилок у кожній конкретній мовній парі визначається генетичними та історичними зв'язками між мовами.

Семантичні відмінності часто пов'язані з тим, що слова мають більш загальне значення в одній мові та більш конкретне значення в іншій мові. Семантичні зв'язки між словами такі:

- повний збіг у значенні;
- повна розбіжність у значенні;
- часткова розбіжність.

Групи повної розбіжності у значенні включають слова, які абсолютно не схожі за формою, але призводять до помилкових асоціацій і взаємної ідентифікації, незважаючи на те, що вони мають різні значення.

Існує декілька типів часткової розбіжності:

- коли українське слово збігається з англійським, але лише в одному з кількох значень. Ця група псевдоінтернаціональної лексики містить багато слів, які важко перекладати. Необхідно звернути увагу на частоту вживання певних значень англійських слів, що часто допомагає підібрати правильний переклад.

- українські слова мають значення, яких немає в англійській мові. Українські слова можуть мати багато значень, а англійські лише одне. У

цьому випадку контекст не вказує перекладачеві на те, що переклад неправильний, тому покладатися на контекст не варто.

– подібні за формою українські й англійські слова не збігаються ні в якому значенні.

– українські та англійські слова схожі за формою та близькі за значенням, але є тонкі відмінності у стилі: англійське слова «*ambition*» та український відповідник «амбіція» подібні за формою та близькі за значенням, але різні за стилем та кольором: англійське слово «*ambition*» має нейтральне значення, тоді як його український еквівалент – «амбіція», яке в деяких випадках можна вважати словом із негативним відтінком.

«Власне хибні друзі» можуть бути повними (абсолютними) «хибними друзями» (пари слів у відповідних мовах, які є моносемантичними в обох або в одній мові, і це значення відрізняється від значення свого відповідника), часткові «хибні друзі» (пари слів у відповідних мовах, у яких слово першої мови є більш полісемантичним, ніж слово другої мови, тобто в одному або кількох значеннях слова є тотожними, але в якомусь значенні вони відрізняються) [16].

Термін «випадкові хибні друзі» можна визначити як пари слів, які схожі майже чистим збігом, а не спільною етимологією – це неспоріднені міжмовні аналоги [11]. Вони не мають етимологічного зв'язку і зазвичай належать до іншої логіко-предметної групи, що зазвичай допомагає їх розрізнити, тим більше, що ізольовано вони стоять лише в словниках, тоді як контекст зазвичай допомагає уникнути непорозумінь. «Псевдо-хибні друзі» – це неіснуючі пари слів, які, відповідно, рідко обговорюються.

«Псевдо-хибні друзі» зазвичай створюються на основі хибної аналогії, віри в те, що лексема (зазвичай інтернаціональна) повинна мати таке ж вживання в іншій мові. Наприклад, у французькій мові немає слова «*blocade*» тоді як латвійське «*blokada*» (запозичення з німецької «*die Blockade*»), будучи подібно до запозичень з французької «*kanonade*» (канонада), «*glisade*» (глісада), традиційно призводить до псевдодружнього вживання [15].

Загальнотеоретичне питання «хибних друзів перекладача» є важливою проблемою в перекладознавстві. Водночас це також і практичне питання, особливо при вивченні іноземної мови, як індивідуально, так і в навчальному закладі.

«Фальшиві друзі перекладача» можуть призвести до непорозуміння та помилкового перекладу текстів. Деякі з них утворюються внаслідок зміни значення слів, запозичених з однієї з мов, а в інших випадках запозичення взагалі немає, і слова походять від спільного кореня в якійсь давній мові, але мають різне значення – іноді співзвучність буває випадковою.

У сфері лексики «хибні друзі перекладача» не тільки заплутують перекладача, а іноді й вводять в оману лінгвіста. Псевдоінтернаціоналізми в українській та англійській мові можуть мати схоже написання та вимову, але зовсім різні значення, наприклад, «*magazine*» – це «журнал», а не «магазин», «*artist*» – це «художник», а не «артист», «*accurate*» – це «точний», а не «акуратний, охайний».

Пояснити ці труднощі легко. Це тому, що коли хтось намагається перекласти іноземне слово, яке подібне до слова в рідній мові, перше, що спадає на думку, – це схожість значення. Існування інтернаціональної лексики та запозичень також може заплутати перекладача.

Таким чином, добре знання мови не обов'язково означає відсутність помилок у її використанні та перекладі. З цієї причини вивчення помилок перекладачів є актуальним завданням як для теорії, так і для практики перекладу.

Інтернаціональна лексика дуже поширена в англійській та українській мовах, і її переклад також має свої особливості та викликає певні труднощі. Це питання недостатньо відображено в двомовних словниках, хоча деякі списки цих термінів є в спеціальних виданнях, присвячених цій проблемі. Перекладачам слід уважно поставитися до цього питання, оскільки незнання цього терміну може призвести до серйозних непорозумінь, оскільки аналогії з рідною мовою часто є хибними.

Отже, псевдоінтернаціоналізми - це слова у двох мовах, які схожі за формою та звучанням, але мають різні значення. Псевдоінтернаціональні слова можуть призвести до непорозумінь і неправильного перекладу. Щоб уникнути помилок у перекладі, важливо знати про псевдоінтернаціоналізми. Ця тема важлива як для теорії, так і для практики перекладу.

1.2. Теоретичні засади дослідження псевдоінтернаціоналізмів у перекладознавстві

Перекладачі часто стикаються з труднощами при перекладі інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів через схожість лексики вихідної та цільової мов. Ця схожість може бути зумовлена різними факторами, в тому числі мовною взаємодією або простим збігом.

У процесі усного перекладу дуже важливо, щоб перекладач знав про відмінності у значенні та особливостях вживання певних слів у мові перекладу.

Всебічне розуміння міжнародної лексики важливе для точного перекладу текстів у різних галузях, де часто використовується міжнародний жаргон, таких як наука і техніка, державні справи, журналістика та медицина.

При вивченні інтернаціональних слів перекладач повинен звертати увагу на звичайну графічну форму слова, оскільки при перекладі може допускатися буквальне значення.

Іншими словами, дослівний переклад – це помилка перекладача, коли він, залежно від заданого значення слова, використовує головне або найвідоміше слово.

Велика кількість науковців приділяє значну увагу проблемі перекладу інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів. Одним з відомих є І.В. Корунець, який зробив важливий внесок у цей аспект.

І.В. Корунець звертав увагу на такі способи перекладу міжнародних слів: дослівний переклад (транслітерація), транскрипція (передача звукової

структури), практичне транскрибування, описовий переклад і переклад за допомогою синонімів [14].

Транслітерація з латинської, грецької, італійської, української та іспанської мов часто складніша, ніж переклади з англійської, оскільки правописна система базується на історичних та етимологічних принципах.

У багатьох випадках літери можна видаляти або додавати замість інших літер. Однак є чимало прикладів дослівного перекладу з англійської на українську: «*topical*» – «актуальний». Завдяки транскрипції, багато інтернаціоналізмів перекладено акустичною формою з англійської на українську: «*boom*» – «бум», «*box*» – бокс.

Внаслідок поширеного використання практичного транскрибування, інтернаціональні морфеми адаптовані у всіх мовах на основі історичних традицій. У результаті будь-яке інтернаціональне слово, з якої б мови воно не походило, матиме своє звучання та структуру. Багато слів міжнародного походження можуть не мати аналогів при перекладі та перекладаються за описом.

Міжнародні словникові форми часто можуть бути замінені під час процесу перекладу іншою словниковою формою, яка має близьке або ідентичне значення. Такі типи замін, які ще називають переклад за допомогою синонімів, можливі завдяки наявності в кінцевій мові інтернаціоналізмів, запозичених з минулих історичних періодів. Точність перекладу, досягнута використанням таких синонімічних замін, зазвичай може бути встановлена лише в межах тексту, хоча частково її можна контролювати на рівні групи слів.

«Фальшиві друзі перекладача», на відміну від справжніх інтернаціоналізмів, перекладаються не транслітерацією чи транскрипцією, а шляхом пошуку словникових еквівалентів. Неоднозначні «хибні друзі перекладача» мають лише один перекладний еквівалент, а багатослівні – кілька рівнозначних перекладів.

Окрім І. В. Корунця, питанням перекладу псевдоінтернаціоналізмів займались також К. В. Краснов, В. Т. Бусел, Л. Левічі та ін. [10]

Приклад: «фальшивий друг перекладача» у словнику К. В. Краснова зазначив, що варіанти перекладу лексеми «*data*» такі: 1) «дані»; 2) «інформація» [17].

Деякі псевдоінтернаціональні слова мають серйозні помилки перекладу. Вкорінене в перекладацькій практиці, наприклад, словосполучення *dramatic changes* у деяких перекладах означає раптову, драматичну, вражаючу, але досить часто це словосполучення можна перекласти як драматичні зміни.

Для правильного відтворення лексичної одиниці вихідної мови необхідно точно з'ясувати значення слова за темою тексту та речення, що перекладається, характер його відповідності змісту використаного речення. семантична узгодженість лексичних елементів речення, і зміст всього тексту.

Для визначення конкретної ситуації перекладу «фальшивого друга перекладача» необхідно визначити основні відмінності між текстом оригіналу та текстом перекладу. Тому можна виділити кілька випадків, коли значення «фальшивого друга перекладача» є суперечливим:

– деякі слова англійської та української мов можуть мати лише формальну подібність: ці слова не мають спільного значення. При цьому контекст не сигналізує перекладачеві про те, що обраний ним варіант перекладу неправильний.

– українське слово узгоджується з англійським, але лише в одному зі своїх значень. Щоб передати інші значення англійських слів, необхідно було підібрати різні українські відповідники. Так, наприклад, «*record*» – це не лише «запис», а й «протокол», «запис».

– при перекладі «хибних друзів перекладача» особливу увагу слід звернути на стилістичні відмінності. Наприклад, деякі значення можуть бути нейтральними в тексті оригіналу, тоді як у мові перекладу такі слова можуть належати до книжного або, навпаки, до розмовного стилю.

Леон Левічі зазначає, що фальшивих друзів можна розділити на дві категорії: слова, що використовуються синхронно, і слова, що використовуються діахронічно [4].

На синхронічному рівні багато слів, що належать до різних різновидів англійської мови (американської, канадської) і певних мовних стилів (сленг, розмовна мова), можуть бути перекладені неправильно. У британському варіанті англійської мови іменник «*corn*» означає «злаки», а в американському – «кукурудза».

Існує багато помилок в інтерпретації та перекладі діахронічного виміру «фальшивих друзів». Наприклад, іменник «*surgeon*» сьогодні перекладається як «хірург», а колись раніше перекладався як «лікар, доктор». Однією з найпоширеніших стратегій перекладу є його заміна відповідним українським словом. Інша стратегія полягає в тому, щоб зберегти псевдоінтернаціоналізм у його початковій формі, але пояснити його значення.

У деяких випадках для пояснення значення можуть знадобитися виноска або кінцеві примітки. Це дозволяє перекладачу надати додатковий контекст і уникнути можливих непорозумінь.

Також, існують менш популярні види перекладу псевдоміжнародної лексики, які можуть ввести в оману досвідчених фахівців.

Прямий переклад – це найпростіший спосіб перекладу слів безпосередньо з мови оригіналу на мову перекладу. Однак це часто призводить до плутанини, якщо слово має інше значення в цільовій мові.

Семантичний переклад передбачає переклад значення слова, а не самого слова. Це може бути корисною стратегією перекладу, оскільки вона гарантує передачу запланованого значення.

Запозичення або калькування – це вид перекладу, при якому фраза або слово перекладається дослівно з однієї мови на іншу. Цей метод може бути корисним при роботі з ідіомами або фразами, які не мають прямого еквівалента в цільовій мові.

Порівнюючи українську та англійську мови, можна також навести приклади псевдоміжнародної лексики, які були запозичені з української в інші європейські мови та є джерелом помилок перекладу.

Розглянемо декотрі приклади хибного перекладу псевдоінтернаціоналізмів. Слово «*genial*» означає «*доброзичливий, привітний і веселий*», однак часто воно може бути помилково перекладеним як «*геніальний*».

«*Chef*» – це «*керівник установи, компанії, підрозділу або відділу (той, хто відповідає за інших людей на роботі)*», однак в літературі воно зазначається, як «*професійний кухар*».

Рекомендований переклад слова «*magazine*» – це «*журнал*», проте іноді люди асоціюють його з українським відповідником, який може мати таке значення: «*будівля, де людина може придбати товар*».

Слово «*nervous*» описує людину, яка роздратована або розлючена, у той час, як помилковий переклад означає «*нервовий та тривожний*».

В англійській мові слово «*cabinet*» є консультаційним кабінетом у лікарні, хоча в українській мові воно перекладається, як «*кабінет*».

Щоб уникнути помилок під час перекладу інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів з англійської на українську, необхідно перекладати приклади цієї лексики за певними правилами:

- уважно вивчити семантичну структуру, англійське значення та приклади вживання слів в українському словнику;
- вивчити всі можливі варіанти перекладу в англо-українському словнику;
- проаналізувати контекст інтернаціоналізмів чи псевдоінтернаціоналізмів;
- проаналізувати значення поданого варіанта перекладу в українському словнику [13].

Підсумовуючи, переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоналізмів може бути складним завданням. Щоб уникнути помилок, перекладачі

повинні повністю знати значення та використання цих слів в обох мовах. Перш ніж перекладати інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми, дуже важливо мати правильний контекст і значення. Перекладачі повинні використовувати словники та інші інструменти, щоб визначити правильний переклад.

Висновки до Розділу 1

Псевдоінтернаціоналізм або «фальшивий друг перекладача» – поширене явище в англійській та українській мовах. Це слова, які мають однакове написання та вимову, але різні значення. Такі слова можуть призвести до помилок перекладу, якщо перекладач не зверне увагу на їх значення.

Проблему «фальшивих друзів перекладачів» досліджували багато вчених і виявили низку причин, що призводять до їх появи. До них відносяться незалежний розвиток мов, паралельне запозичення, перенесення значення слова різними мовами для утворення терміна та ін.

Ці «помилкові друзі» можуть бути абсолютно схожими, повністю різними або частково різними за значенням. Вони поділяються на багато різних категорій, у тому числі «випадкові хибні друзі», які мають схожий вигляд, але не мають однакових коренів, і «псевдо-хибні друзі», які створюються на основі хибної аналогії. Це явище є серйозною проблемою в перекладознавстві та може призвести до непорозумінь і неправильного перекладу текстів.

Переклад псевдоінтернаціональної лексики є складним завданням, оскільки ці слова можуть мати різне значення в різних мовах. Перекладач має знати про різницю у значенні та особливості вживання цих слів, а також бути готовим до можливих помилок у перекладі.

Існують різні методи перекладу інтернаціональних слів, такі як дослівний переклад, транскрипція, фактична транскрипція, описовий переклад і переклад із використанням синонімів.

Особливу увагу слід звернути на «фальшивих друзів перекладача», які можуть призвести до помилок у перекладі. Слід зазначити, що деякі псевдоінтернаціоналізми можуть містити серйозні помилки перекладу, що підкреслює важливість точного розуміння контексту та семантики під час перекладу.

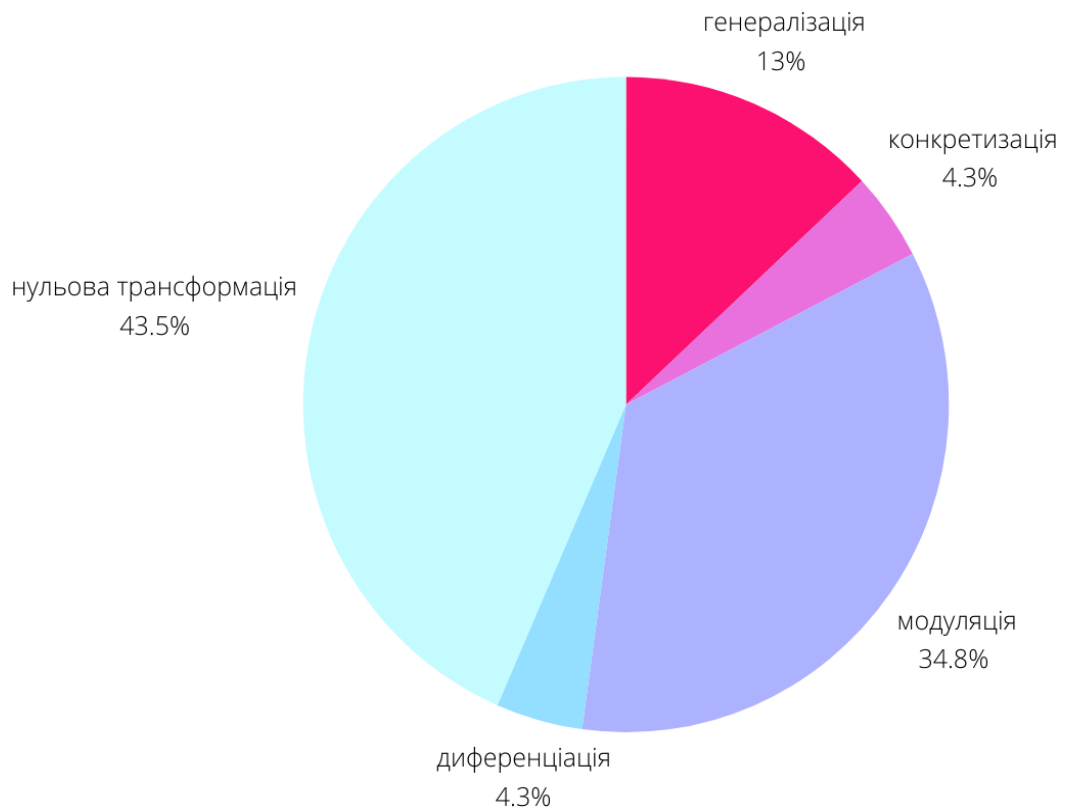
РОЗДІЛ 2. ПСЕВДОІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

2.1. Лексичні трансформації при перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах

У ході дослідження було з'ясовано, що при перекладі псевдоінтернаціоналізмів з англійської мови на українську (на матеріалі художніх творів) застосовувалися такі види лексичних трансформацій: метод пошуку словникового еквіваленту, метод диференціації або розрізнення, метод генералізації, метод модуляції, метод нульової трансформації, метод конкретизації. Одними з найбільш поширених видів трансформації є нульова трансформація, метод модуляції, метод генералізації. Використання найпоширенішого виду трансформації, нульової трансформації, становить 43% зі 100%, проте найменш уживаними методами були диференціація та конкретизація – 4% (2.1).

Таблиця 2.1 – Діаграма застосування лексичних трансформацій у перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах

Використано такі художні твори, як:

- The Hunger Games by Collins, S.[18];
- Catching Fire by Collins, S. [19];
- Mockingjay by Collins, S. [20].

На відміну від інтернаціоналізмів, псевдоінтернаціоналізми перекладаються не транслітерацією чи транскрипцією, а пошуком еквівалента у словнику.

1) *«Um . . . very little data on that», says Plutarch [20].*

«Гм... у нас дуже мало відомостей про це», – сказав Плутарх.

У цьому випадку слово «*data*» перекладається як *відомість*, а не *дата*, як може здатися на перший погляд. Згідно зі словником, слово «*data*», що означає *«інформацію або факти про певний предмет, які хтось зібрав»*. Отже, потрібно знайти словниковий еквівалент, аби отримати точний переклад.

2) *«I don't know that we're actually friends, but possibly the word allies would be accurate» [20].*

«Не певна, що ми справжні друзі, однак слово «союзники» буде цілком доречним».

Слово «*accurate*» перекладається як *доречний, точний, а не акуратний*. Згідно зі словником, «*accurate*» позначає *«правильний і правдивий у кожній деталі»*. У цьому випадку використано метод диференціації або розрізнення, в якому слово з ширшим значення мови оригіналу замінюється на еквівалент у мові перекладу.

3) *«Most of which don't even have anything to do with his actual plan» [19].*

«Які здебільшого навіть не мають стосунку до дійсного плану».

Слово «*actual*» перекладається як *дійсний, а не актуальний*. Згідно зі словником, «*actual*» позначає *«підкреслює, що щось є реальним або точним»*. У цьому реченні використано метод генералізації, де слово з вузьким значення набуває ширшого значення в перекладі.

4) *«The woman, Wiress, is probably around my mother's age and speaks in a quiet, intelligent voice»[19].*

«Жінка, Вариста, була на вигляд маминого віку і говорила тихим розсудливим голосом».

Слово «*intelligent*» перекладається як *розсудливий, розумний, а не інтелігентний*. Згідно зі словником, «*intelligent*» позначає *«має високий рівень розумових здібностей і добре розуміє ідеї та чітко мислить»*. У цьому випадку використано метод модуляції, завдяки якому відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який більш логічно пов'язаний із вихідним словом.

5) *«My mother pours water from a kettle into a basin while ordering Prim to pull a series of her remedies from the medicine cabinet»[19].*

«Поки мати наливала з чайника у таз воду, вона наказала Прим дістати з шафки ліки».

Слово «*cabinet*» перекладається як *шафка, а не кабінет*. Згідно зі словником, «*cabinet*» позначає *«предмет меблів з дверцятами та полицями*

або *шухлядами*». У цьому реченні використано метод модуляції, завдяки якому відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який більш логічно пов'язаний із вихідним словом.

6) *«And having the bow and arrows makes me far more confident about my future prospects» [18].*

«Наявність у мене луку і стріл додає впевненості у завтрашньому дні».

Слово *«prospects»* перекладається як *перспектива*, а не *проспект*. Згідно зі словником, *«prospects»* позначає *«можливість того, що щось станеться»*. Проте у цьому перекладі краще використати сталий вираз *«впевненість у завтрашньому дні»*. У цьому реченні використано метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

7) *«I brought an extra cup», he says [19].*

«Я приніс додаткову кружку, – мовив він».

Слово *«extra»* перекладається як *додатковий*, а не *екстра*. Згідно зі словником, *«extra»* позначає *«доповнення до чогось»*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

8) *«To hate the boy from District 1, who also appears so vulnerable in death, seems inadequate» [18].*

«Ненавидіти хлопця з Округу 1, котрий також помер, було неправильно».

Слово *«inadequate»* перекладається як *неправильний*, а не *неадекватний*. Згідно зі словником, *«inadequate»* позначає *«який не відповідає істинні або правилам»* у контексті цього речення. У цьому реченні використано метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

9) *«No permanent physical injuries» [20].*

«Постійних ушкоджень немає».

Слово «*permanent*» перекладається як *постійний*, а не *перманентний*. Згідно зі словником, «*permanent*» позначає «*тривалий*» у контексті цього речення. У цьому реченні краще використати метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

10) «*I look more critically at the design on Peeta's arm*» [18].

«*Я істотно роздивилася малюнок на Пітиній руці*».

Слово «*critically*» перекладається як *важливий*, *істотний*, а не *критично*. Згідно зі словником, «*critically*» позначає «*істотно*» у контексті цього речення. У цьому реченні використано метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

11) «*In fact, there's little talk at all, other than to have me raise my chin or comment on a makeup technique*» [19].

«*Насправді, вони взагалі мало розмовляли, здебільшого просили підняти підборіддя чи обговорювали методи макіяжу*».

Слово «*technique*» перекладається як *метод*, а не *техніка*. У контексті цього речення це слово, власне, краще перекласти як метод або спосіб. У цьому реченні використано метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

12) «*Then he talks about his recent success creating a musical chip that's tiny enough to be concealed in a flake of glitter but can hold hours of songs*» [19].

«*Потім він розповів про свій нещодавній успіх – розробку музичної мікросхеми, такої крихітної, що її можна заховати в коштовному камінчику, але музику вона гратиме кілька годин*».

Слово «*chip*» у цьому реченні краще перекласти як *мікросхема*, а не *чип*. У цьому реченні краще використати метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

13) «*But the words are easy and soothing, promising tomorrow will be more hopeful than this awful piece of time we call today*» [18].

«Але слова прості і заспокійливі, що перспективне завтра буде більш обнадійливим, ніж цей жахливий відрізок часу, який ми називаємо сьогоднішнім».

Слово «*promising*» у цьому реченні краще перекласти як *перспективний*, а не *обіцяючий*. У цьому реченні краще використати метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

14) «*The competition will be far beyond my abilities*» [18].

«*Конкуренція буде поза межами моїх здібностей*».

Слово «*competition*» у цьому реченні краще перекласти як *конкуренція*, а не *змагання*. У цьому випадку краще використати метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

15) «*I catch it in my mouth and break the delicate skin with my teeth*» [18].

«*Я беру їжу в рот і розриваю тендітну шкірку зубами*».

Слово «*delicate*» у цьому реченні краще перекласти як *тендітний* або *ніжний*, а не *делікатний*. У цьому реченні використано метод генералізації значення, де слово з вузьким значенням набуває ширшого значення в перекладі.

16) «*Even with Johanna's motivational insults driving me on, I have to drop out after a mile*» [20].

«*Навіть з мотиваційними випадками Йоханни, які мене підбурюють, я мушу зупинитися вже через милю*».

Слово «*insults*» у цьому реченні краще перекласти як *випадами* або *образами*, а не *інсультами*. У цьому випадку використано метод модуляції, де відбувається зміна словникового еквіваленту на контекстуальний, який краще пов'язаний із вихідним словом.

17) «*In the early morning light, I see a bizarre spectacle*» [20].

«*У ранковому світлі я бачу химерне явище*».

Слово «*spectacle*» у цьому реченні краще перекласти як *явище*, а не *спектакль*. У цьому випадку краще використати метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

18) «*I wonder if it makes any difference how the wire's placed, or if this is merely to add to the speculation of the audience*» [19].

«*Цікаво, чи є якась різниця в тому, як розташовано дрiт, чи це просто для того, щоб додати здогадок глядачам*».

Слово «*speculation*» у цьому реченні краще перекласти як *здогадки*, *припущення*, а не *спекуляції*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

19) «*As far as I know, Haymitch has only been here once, when he was on his Victory Tour decades ago*» [19].

«*Наскільки мені відомо, Хеймітч був тут лише раз, коли приїжджав в рамках свого "Турне Перемоги" кілька десятиліть тому*».

Слово «*decades*» у цьому реченні краще перекласти як *десятиліття*, *декада*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

20) «*The mayor had a passion for strawberries*» [18].

«*Мер мав пристрасть до полуниці*».

Слово «*mayor*» у цьому реченні перекладається як *мер*, а не *майор*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

21) «*My tiniest request sets off an argument*» [20].

«*Моє найменше прохання викликає суперечку*».

Слово «*argument*» у цьому реченні перекладається як *суперечка*, *сварка*, а не *аргумент*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

22) «*When they're flattened out and drying, I examine the contents of the first-aid kit*» [18].

«Коли одяг розправлений і сохне, я оглядаю вміст аптечки».

Слово «*examine*» у цьому реченні краще перекласти як *досліджувати*, *оглядати*, а не *екзаменувати*. У цьому реченні використано метод генералізації значення, де слово з вузьким значення набуває ширшого значення в перекладі.

23) «*Additional forces are being sent into District 8, and all textile production has ceased*» [19].

«Резерви направляються до Округу 8, а все текстильне виробництво зупинено».

Слово «*production*» у цьому реченні перекладається як *виробництво*, а не *продукція*. У цьому реченні використано метод нульової трансформації, тобто речення в мові оригіналу збігається з реченням мови перекладу.

24) «*As the first wave of our little procession begins down the steps, Peeta and I join hands*» [19].

«Коли перша група нашої маленької колони починає спускатися сходами, ми з Пітою беремося за руки».

Слово «*procession*» у цьому реченні краще перекласти як *колона* або *парад*, а не *процесія*. У цьому реченні використано метод конкретизації, де слово з ширшим значення набуває вузького значення в перекладі.

Отже, результати дослідження свідчать про те, що перекладачі, перекладаючи іншомовні слова з англійської мови на українську в художніх творах, використовують різноманітні лексичні трансформації. Найпоширенішими методами є:

Нульова трансформація (43%): Псевдоінтернаціоналізм використовується без змін.

Модуляція (31%): Вносяться незначні зміни до слова.

Генералізація (23%): Використовується більш загальне слово, яке охоплює значення псевдоінтернаціоналізму.

Найменш вживаними методами є диференціація та конкретизація (по 4% кожен).

2.2. Граматичні трансформації при перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах

У цій частині курсової роботи було досліджено та застосовано такі види граматичні трансформацій: метод заміни частин мови, метод перестановки порядку слів, метод опущення, метод додавання, метод повної реорганізації. Одними з найбільш поширених видів трансформації є метод опущення, метод транспозиції або метод перестановки порядку слів, метод додавання. Використання найпоширенішого виду трансформації, методу опущення, становить 41% зі 100%, проте найменш уживаним методом виявилась повна реорганізація – 4% (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Діаграма застосування граматичних трансформацій у перекладі псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах

25) «*Lit windows, smoke from the chimneys, bunches of brightly colored corn affixed to the front doors as decoration for the upcoming Harvest Festival*» [19].

«Вікна світяться, з димаря клубиться дим, на честь Свята врожаю вхідні двері прикрашають віночками яскраво розфарбованого колосся».

Слово «*decoration*» перекладається як *прикраса*, *вбрання*, а не *декорація*. Згідно зі словником, «*decoration*» позначає «*щось гарне, що ви ставите в певне місце*». Проте у даному реченні використовується метод заміни частин мови. У реченні оригінальної мови «*decoration*» вживається як іменник, хоча в перекладі ми змінили частину мови на дієслово «*прикрашають*».

26) «*Scarred, as mine were before the Capitol erased all marks from my skin, but strong and deft*» [19].

«Всі в шрамах, як були і мої, перш ніж над ними попрацювали в Капітолії, але сильні та спритні».

Слово «*marks*» перекладається як *знаки, шрами*, а не *марки*. Згідно зі словником, «*marks*» позначає «*поріз, дірка або інша невелика ознака пошкодження*». Проте у даному реченні використовується метод перестановки порядку слів у реченні.

27) «*...I thought you were helping the Careers kill me. After that, I always thought of you as ... an ally. That's a good safe word. Empty of any emotional obligation, but nonthreatening*» [20].

«*Хіба що раз, коли подумала, що ти заодно з кар'єристами і хочеш убити мене. Але потім я завжди вважала, що ти... союзник. «Союзник» – безпечне слово. Позбавлене емоційного забарвлення, але й не вороже*».

Слово «*obligation*» перекладається як *зобов'язання*, а не *обов'язок*, проте у поєднанні зі словом «*emotional*» має переклад *забарвлення, відношення*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути надлишкової інформації.

28) «*If a pack of wild dogs were to appear at this moment, the odds of scaling a tree before they attacked are not in my favor*» [19].

«*Якби в цю мить з'явилася зграя диких псів, шанси залізти на дерево до того, як вони напали б, були б не на мою користь*».

Слово «*dogs*» перекладається у цьому реченні як *собаки, пси*, а не *порода собаки Дог*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

29) «*She walks around Command, studying the illuminated district maps that show the ongoing troop positions in the war*» [20].

«*Вона почала міряти кроками кімнату, вивчаючи підсвітлені карти округів з поточною дислокацією військ*».

Слово «*troop*» перекладається у цьому реченні як *війська*, а не *труп*, як може здатись на перший погляд. У даному реченні використано метод опущення.

30) «*Since I'll be in a combat zone, Beetee helps me with armor Cinna designed*» [20].

«Оскільки мене відсилають в зону бойових дій, Бінер допоміг мені одягнути спорядження, яке розробив Цинна».

Слово «*combat*» перекладається у цьому реченні як *бойовий*, а не *комбат*. У даному реченні використано метод додавання, оскільки додано слово «*дій*», яке можна було опустити.

31) «*It'd be like causing a massive coal mining accident*» [20].

«Твій план – це все одно, що власноруч спричинити серйозний нещасний випадок у вугільній шахті».

Слово «*massive*» перекладається у цьому реченні як *серйозний*, а не *масивний*. У даному реченні використано метод додавання, оскільки додано вираз «*твій план*», яке можна було опустити.

32) «*Because this is the climax of the Hunger Games, and the audience expects a show*» [18].

«Глядачі розраховують на шоу, тому що це кульмінація Голодних ігор».

Слово «*climax*» перекладається у цьому реченні як *кульмінація*, а не *клімакс*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

33) «*Yes! Perfect. One is always much braver with an audience*», he says [20].

«Так! Чудово. З аудиторією завжди відчуваєш себе набагато впевненіше, – каже він».

Слово «*audience*» перекладається у цьому реченні як *аудиторія*, а не *аудієнція*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні, а також метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути надлишкової інформації.

34) «*I spend the rest of the night slipping in and out of a doze, imagining the cutting remarks I will make to Peeta Mellark in the morning*» [18].

«Решту ночі я провела в дрімоті, уявляючи, які дошкульні зауваження я висловлю Піті Мелларк вранці».

Слово «*doze*» перекладається у цьому реченні як *дрімота*, а не *доза*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

35) «*A spray of gunfire brings down a shower of plaster*» [20].

«Постріл з гармати збиває штукатурку».

Слово «*plaster*» перекладається як *штукатурка* або *гіпс*, але ніяк не *пластир*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути зайвої інформації.

36) «*If you see anyone dropping for reasons you can't explain, put it on immediately*», he says [20].

«Якщо бачиш, що хтось з незрозумілих причин втрачає свідомість, негайно вдягай захист, – каже він».

Слово «*reasons*» перекладається у цьому реченні як *причини*, а не *резони*. У даному реченні використано метод додавання для надання додаткової інформації.

37) «*She must be about nine and is almost an exact replica of Rue, down to the way she stands with her arms slightly extended*» [19].

«Їй, мабуть, близько дев'яти років, і вона майже точна копія Руги, в усьому, аж до того, як вона стоїть зі злегка витягнутими руками».

Слово «*replica*» перекладається у цьому реченні як *копія*, а не *репліка*. У даному реченні використано метод додавання для надання додаткової інформації.

38) «*Peeta genuinely seems to enjoy this station, swirling a combination of mud and clay and berry juices around on his pale skin, weaving disguises from vines and leaves*» [18].

«Здається, Піта щиро насолоджується цією станцією, розмазуючи по своїй блідій шкірі суміш бруду, глини та ягідних соків, плетучи маскування з лози та листя».

Слово «*clay*» перекладається у цьому реченні як *глина*, а не *клей*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

39) *«Now he's arranging things around my living room: clothing, fabrics, and sketchbooks with designs he's drawn» [19].*

«Зараз він упорядковує речі у вітальні: одяг, тканини та блокноти з намальованими ним дизайнами».

Слово «*fabrics*» перекладається як *одяг*, але ніяк не *фабрика*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути зайвої інформації.

40) *«The thought of meeting the other tributes face-to-face makes me queasy» [18].*

«Мені стає погано від думки про зустріч з іншими триб'ютами віч-на-віч».

Слово «*meeting*» перекладається у цьому реченні як *зустріч*, а не *мітинг*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

41) *«More than ninety percent of the district's population is dead» [20].*

«У цьому окрузі загинуло понад дев'яносто відсотків населення».

Слово «*population*» перекладається у цьому реченні як *населення*, а не *популяція*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

42) *«Objectively, I can see the mutts and Cato's death are as gruesome as ever, but again, I feel it happens to people I have never met» [18].*

«Безперечно, я бачу, що смерть мутантів і Катона така ж жахлива, як і завжди, але знову ж таки, я відчуваю, що це трапляється з незнайомими мені людьми».

Слово «*objectively*» перекладається як *безперечно, дійсно*, а не *дійсно*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути надлишкової інформації.

43) «*I let him drift off to sleep then and attend to my own needs, wolfing down a supper of geosling and roots while I watch the daily report in the sky*» [18].

«*Потім він заснув, а я зайнялася власними потребами, як наприклад поглинання вечері з тетеруків і коріння, поки дивилася на щоденний звіт у небі*».

Слово «*report*» перекладається як *звіт, повідомлення*, а не *рапорт*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути зайвої інформації, а також метод додавання для надання більшої інформації.

44) «*They get attached to their champions*» [19].

«*Вони плавають прив'язаність до переможців*».

Слово «*champions*» перекладається як *переможці*, а не *чемпіони*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні для того, щоб уникнути надлишкової інформації.

45) «*Octavia's light evergreen skin, which now hangs too loosely, as if her body were a slowly deflating balloon*» [20].

«*Світла вічнозелена шкіра Октавії, яка звисає надто вільно, ніби її тіло – це повітряна кулька, що повільно здувається*».

Слово «*balloon*» перекладається як *повітряна кулька*, а не *балон*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні.

46) «*Gale and I went to the market on the square so that I could buy dress materials*» [18].

«*Ми пішли на ринок, який розташований на площі, де я придбала матеріали для сукні*».

Слово «*market*» перекладається як *ринок*, а не *маркет*. У даному реченні використано метод повної реорганізації.

47) «*I stagger backward but still manage to send my readied arrow in the general direction of my assailant*» [18].

«*Я похитнулася, але все ж таки встигла спрямувати готову стрілу в напрямку нападника*».

Слово «*direction*» перекладається як *напрямок*, *сторона*, а не *дирекція*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні.

48) «*The thought of that scruffy old Buttercup posting himself on the bed to watch over Prim comforts me*» [18].

«*Мене заспокоює думка, що цей неохайний старий Лютик примостився на ліжку, наглядаючи за Прим*».

Слово «*comforts*» перекладається у цьому реченні як *заспокоює*, а не *комфортний*. У даному реченні використано метод перестановки, тобто змінений порядок слів у реченні.

49) «*I didn't because I'm no artist and it's so crucial that the pictures are drawn in exact detail*» [19].

«*Я цього не робив, бо я не художник, а для мене дуже важливо, щоб картини були детально промальовані*».

Слово «*artist*» перекладається як *художник*, а не *артист*. У даному реченні використовується метод заміни частин мови. У реченні оригінальної мови «*detail*» вживається як іменник, хоча в перекладі ми змінили частину мови на прислівник «*детально*».

50) «*One thing about us, since I bring our food home on a daily basis, most of it is so fresh you have to make sure it isn't going to make a run for it*» [18].

«*Оскільки я щодня приношу їжу додому, більшість продуктів настільки свіжі, що доводиться стежити за тим, щоб вони не зіпсувалися*».

Слово «*basis*» загалом перекладається як *базис*, а не *база*. У даному реченні використано метод опущення, тобто декотрі слова були пропущені у реченні.

Отже, перекладачі можуть застосовувати різноманітні граматичні трансформації. Найпоширенішими методами були опущення (41%), перестановка слів (32%) і додавання (27%). Найменш використовуваним методом була повна реорганізація (4%).

Висновки до Розділу 2

Дослідження 50 речень, що містять псевдоінтернаціоналізми, показало, що використання лексичних трансформацій для перекладу псевдоінтернаціоналізмів у художніх творах не є рідкістю: з 50 речень лише у 23 були застосовані такі перекладацькі трансформації, як генералізація, модуляція, нульова трансформація, диференціація та конкретизація, причому генералізація була застосована у трьох випадках, конкретизація – 1 випадок, модуляція – у 8 випадках, диференціація – в 1 випадку та нульова трансформація – у 10 випадках.

В українській мові основним способом передачі псевдоінтернаціоналізмів ми виявили граматичні трансформації. Зафіксовано випадки заміни частин мови (2 випадки), транспозиції (9 випадків), опущення (11 випадків) та додавання (4 випадки) та повну реорганізацію (1 випадок).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Курсова робота присвячена аналізу особливостей перекладу псевдоінтернаціоналізмів (на художньому матеріалі) з англійської мови на українську. Аналіз теоретичного матеріалу дозволяє зробити висновок, що інтернаціоналізм – це мовна одиниця, запозичена з іншої мови, яка має таку ж або подібну мовну форму і таке ж значення, як і мова перекладу. Аналіз показав, що «псевдоінтернаціоналізми» є підтипом інтернаціональних мов, які збігаються лише за зовнішньою формою, але не за значенням.

Псевдоінтернаціоналізми також мають назву «фальшиві друзі перекладача». Було зроблено висновок, що всі псевдоінтернаціоналізми, всі «фальшиві друзі перекладача», можна розділити на дві групи:

1. повні псевдоінтернаціоналізми – слова мови оригіналу, які за фонетичною та графічною формою схожі на слова мови перекладу, але мають зовсім інше лексичне значення.

2. часткові псевдоінтернаціоналізми – більшість слів в оригінальному тексті та перекладі є багатозначними, які можуть бути або інтернаціональними словами, або «фальшивими друзями перекладача» в одній формі.

Аналіз показує, що псевдоінтернаціональні слова не схожі, і їх можна легко сплутати зі справжніми інтернаціональними словами, тому перекладачі повинні звернути увагу на це при перекладі. Проте фахівці у сфері перекладознавства також повинні не забувати про багатозначність окремих слів, а також про частотність вживання в мові.

Незважаючи на ці труднощі, перекладачі можуть використовувати різні стратегії, щоб забезпечити точний і ефективний переклад псевдоінтернаціоналізмів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антошина К. В. (2023). Лексико-семантичні особливості функціонування інтернаціоналізмів у науково-технічних текстах: корпусний аналіз на матеріалі англійської та української мов (Магістерська дисертація). Національний технічний університет України «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського»
2. Білан Н.М. (2017). Проблема фальшивих друзів перекладача на матеріалі українсько-німецької економічної термінології. Національний університет біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут». Відновлено з <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/13feb2017/30.pdf>
3. Білан Н.М. (2017). Проблема фальшивих друзів перекладача на матеріалі українсько-німецької економічної термінології. Національний університет біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут». Відновлено з <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/13feb2017/30.pdf>
4. Лихтецька Т. I. International and Pseudo-International lexis in English. (n.d.). Відновлено з https://www.academia.edu/5120300/I_International_and_Pseudo_International_Lexis_in_English
5. Михайленко В.В. Алгоритм інтро-перекладацьких стратегій у мультимедійному форматі//Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції "Наука і освіта '2004" .Том 25. Актуальні проблеми перекладу. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С.38-39.
6. Петришен О.Г. (2013). Інтернаціональні слова як головне джерело походження «хибних друзів» перекладача. Національний університет «Острозька Академія». Відновлено з <https://naub.oa.edu.ua/internatsionalni-slova-yak-holovne-dzherelo-pohodzhennya-hybnyh-druziv-perekladacha/>

7. Петришен О. Г. (2013). Інтернаціональні слова як головне джерело походження «хибних друзів» перекладача. Національний університет «Острозька Академія». Відновлено з <https://naub.oa.edu.ua/internatsionalni-slova-yak-holovne-dzherelo-pohodzhennya-hybnyh-druziv-perekladacha/>

8. Прокопенко А. В., Кириченко І. (2019). Translation of pseudo-internationalisms in scientific and socio-political texts: English and Ukrainian parallels. Суми. Відновлено з https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/76002/1/Prokopenko_Article.pdf

9. Романюха М.В. (2024). Конспект лекцій з дисципліни «Переклад науково-технічних текстів». Дніпровський державний технічний університет. Відновлено з: https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/12/7-12-z_kl75.pdf

10. Триндяк І.М., «Хибні друзі перекладача» в текстах газетно-публіцистичного стилю. Національний університет «Львівська політехніка». Відновлено з: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/33161/1/«ХИБНІ%20ДРУЗІ%20ПЕРЕКЛАДАЧА».pdf>

11. Ягелович Г. Способи перекладу інтернаціоналізмів з англійської мови українською. Матеріали науково-практичної конференції, Україна, Київ. Відновлено з <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/872>

12. Koessler, M., & Derocquigny, J. (1946). *Les faux amis ou les pièges du vocabulaire anglais: conseils aux traducteurs.*

13. Korunets I.V. *Theory and Practice of Translation (aspect translation).* Publishing house in Vinnitsa, “Nova Knyha”, 2003. 324 p.

14. Ostapenko S. (2013) *Pseudo international lexicon units verbal translation impropriety.* Kryvyi Rih. Відновлено з http://elibrary.donnuet.edu.ua/35/1/Ostapenko_article_10_2013.pdf

15. Ostapenko S. (2013) *Pseudo international lexicon units verbal translation impropriety.* Kryvyi Rih. Відновлено з http://elibrary.donnuet.edu.ua/35/1/Ostapenko_article_10_2013.pdf

16. Veisbergs A. English-Latvian, Latvian-English Dictionary of False Friends / Andrejs Veisbergs. – Riga : University of Latvia, 1994. – 128 p.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

17. Англійсько-український словник. Українсько-англійський словник : 250 000 + 250 000: два в одному томі : 500 000 од. пер. / під заг. ред. В. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2012. 1568 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

18. Collins, S. (2008). *The Hunger Games*. Scholastic Inc.
19. Collins, S. (2010). *Catching Fire (Hunger Games, Book two)*. Scholastic Inc.
20. Collins, S. (2010b). *Mockingjay (Hunger Games, Book three)*. Scholastic Inc.

ДОДАТОК А

	Оригінал	Переклад
1	«Um . . . very little <u>data</u> on that», says Plutarch [20].	«Гм... у нас дуже мало <u>відомостей</u> про це», – сказав Плутарх.
2	<i>I don't know that we're actually friends, but possibly the word allies would be <u>accurate</u> [20].</i>	«Не певна, що ми справжні друзі, однак слово «союзники» буде цілком <u>доречним</u> ».
3	<i>Most of which don't even have anything to do with his <u>actual</u> plan [19].</i>	«Які здебільшого навіть не мають стосунку до <u>дійсного</u> плану».
4	<i>The woman, Wiress, is probably around my mother's age and speaks in a quiet, <u>intelligent</u> voice [19].</i>	«Жінка, Вариста, була на вигляд маминого віку і говорила тихим <u>розсудливим</u> голосом».
5	<i>My mother pours water from a kettle into a basin while ordering Prim to pull a series of her remedies from the medicine <u>cabinet</u> [19].</i>	«Поки мати наливала з чайника у таз воду, вона наказала Прим дістати з <u>шафки</u> ліки».
6	<i>And having the bow and arrows makes me far more confident about my future <u>prospects</u> [18].</i>	«Наявність у мене луку і стріл додає впевненості у <u>завтрашньому дні</u> ».
7	«I brought an <u>extra</u> cup», he says [19].	«Я приніс <u>додаткову</u> кружку, – мовив він».
8	<i>To hate the boy from District 1, who also appears so vulnerable in death, seems <u>inadequate</u> [18].</i>	«Ненавидіти хлопця з Округу 1, котрий також помер, було <u>неправильно</u> ».

9	<i>No <u>permanent</u> physical injuries [20].</i>	« <u>Постійних</u> ушкоджень немає».
10	<i>I look more <u>critically</u> at the design on Peeta's arm [18].</i>	«Я <u>істотно</u> роздивилася малюнок на Пітіній руці».
11	<i>In fact, there's little talk at all, other than to have me raise my chin or comment on a makeup <u>technique</u> [19].</i>	«Насправді, вони взагалі мало розмовляли, здебільшого просили підняти підборіддя чи обговорювали <u>методи</u> макіяжу».
12	<i>Then he talks about his recent success creating a musical <u>chip</u> that's tiny enough to be concealed in a flake of glitter but can hold hours of songs [19].</i>	«Потім він розповів про свій нещодавній успіх - розробку музичної <u>мікросхеми</u> , такої крихітної, що її можна заховати в коштовному камінчику, але музику вона гратиме кілька годин».
13	<i>But the words are easy and soothing, <u>promising</u> tomorrow will be more hopeful than this awful piece of time we call today [18].</i>	«Але слова прості і заспокійливі, що <u>перспективне</u> завтра буде більш обнадійливим, ніж цей жахливий відрізок часу, який ми називаємо сьогодніням».
14	<i>The <u>competition</u> will be far beyond my abilities [18].</i>	« <u>Конкуренція</u> буде поза межами моїх здібностей».
15	<i>I catch it in my mouth and break the <u>delicate</u> skin with my teeth [18].</i>	«Я беру їжу в рот і розриваю <u>тендітну</u> шкірку зубами».
16	<i>Even with Johanna's motivational <u>insults</u> driving me on, I have to drop out after a mile [20].</i>	«Навіть з мотиваційними <u>випадами</u> Йоханни, які мене підбурюють, я мушу зупинитися вже через милю».
17	<i>In the early morning light, I see a <u>bizarre</u> spectacle [20].</i>	«У ранковому світлі я бачу химерне <u>явище</u> ».

18	<i>I wonder if it makes any difference how the wire's placed, or if this is merely to add to the <u>speculation</u> of the audience [19].</i>	«Цікаво, чи є якась різниця в тому, як розташовано дріт, чи це просто для того, щоб додати <u>здогадок</u> глядачам».
19	<i>As far as I know, Haymitch has only been here once, when he was on his Victory Tour <u>decades</u> ago [19].</i>	«Наскільки мені відомо, Хеймітч був тут лише раз, коли приїжджав в рамках свого "Турне Перемоги" кілька <u>десятиліть</u> тому».
20	<i>The <u>mayor</u> had a passion for strawberries [18].</i>	« <u>Мер</u> мав пристрасть до полуниці».
21	<i>My tiniest request sets off an <u>argument</u> [20].</i>	«Моє найменше прохання викликає <u>суперечку</u> ».
22	<i>When they're flattened out and drying, I <u>examine</u> the contents of the first-aid kit [18].</i>	«Коли одяг розправлений і сохне, я <u>оглядаю</u> вміст аптечки».
23	<i>Additional forces are being sent into District 8, and all textile production has ceased [19].</i>	«Резерви направляються до Округу 8, а все текстильне виробництво зупинено».
24	<i>As the first wave of our little <u>procession</u> begins down the steps, Peeta and I join hands [19].</i>	«Коли перша група нашої маленької <u>колоні</u> починає спускатися сходами, ми з Пітою беремося за руки».
25	<i>Lit windows, smoke from the chimneys, bunches of brightly colored corn affixed to the front doors as <u>decoration</u> for the upcoming Harvest Festival [19].</i>	«Вікна світяться, з димаря клубиться дим, на честь Свята врожаю вхідні двері <u>прикрашають</u> віночками яскраво розфарбованого колосся».

26	<i>Scarred, as mine were before the Capitol erased all <u>marks</u> from my skin, but strong and deft [19].</i>	«Всі в <u>шрамах</u> , як були і мої, перш ніж над ними попрацювали в Капітолії, але сильні та спритні».
27	<i>...I thought you were helping the Careers kill me. After that, I always thought of you as ... an ally. That's a good safe word. Empty of any emotional <u>obligation</u>, but nonthreatening [20].</i>	«Хіба що раз, коли подумала, що ти заодно з кар'єристами і хочеш убити мене. Але потім я завжди вважала, що ти... союзник. «Союзник» – безпечне слово. Позбавлене емоційного <u>забарвлення</u> , але й не вороже».
28	<i>If a pack of wild <u>dogs</u> were to appear at this moment, the odds of scaling a tree before they attacked are not in my favor [19].</i>	«Якби в цю мить з'явилася зграя диких <u>псів</u> , шанси залізти на дерево до того, як вони напали б, були б не на мою користь».
29	<i>She walks around Command, studying the illuminated district maps that show the ongoing <u>troop</u> positions in the war [20].</i>	«Вона почала міряти кроками кімнату, вивчаючи підсвітлені карти округів з поточною дислокацією <u>військ</u> ».
30	<i>Since I'll be in a <u>combat</u> zone, Beetee helps me with armor Cinna designed [20].</i>	«Оскільки мене відсилають в зону <u>бойових</u> дій, Біпер допоміг мені одягнути спорядження, яке розробив Цинна».
31	<i>It'd be like causing a <u>massive</u> coal mining accident [20].</i>	«Твій план – це все одно, що власноруч спричинити <u>серйозний</u> нещасний випадок у вугільній шахті».
32	<i>Because this is the <u>climax</u> of the Hunger Games, and the audience expects a show [18].</i>	«Глядачі розраховують на шоу, тому що це <u>кульмінація</u> Голодних ігор».

33	«Yes! Perfect. One is always much braver with an <u>audience</u> », he says [20].	«Так! Чудово. З <u>аудиторією</u> завжди відчуваєш себе набагато впевненіше, – каже він».
34	I spend the rest of the night slipping in and out of a <u>doze</u> , imagining the cutting remarks I will make to Peeta Mellark in the morning [18].	«Решту ночі я провела в <u>дрімоті</u> , уявляючи, які дошкульні зауваження я висловлю Піті Мелларк вранці».
35	A spray of gunfire brings down a shower of <u>plaster</u> [20].	«Постріл з гармати збиває <u>штукатурку</u> ».
36	«If you see anyone dropping for <u>reasons</u> you can't explain, put it on immediately», he says [20].	«Якщо бачиш, що хтось з незрозумілих <u>причин</u> втрачає свідомість, негайно вдягай захист, – каже він».
37	She must be about nine and is almost an exact <u>replica</u> of Rue, down to the way she stands with her arms slightly extended [19].	«Їй, мабуть, близько дев'яти років, і вона майже точна <u>копія</u> Рути, в усьому, аж до того, як вона стоїть зі злегка витягнутими руками».
38	Peeta genuinely seems to enjoy this station, swirling a combination of mud and <u>clay</u> and berry juices around on his pale skin, weaving disguises from vines and leaves [18].	«Здається, Піта щиро насолоджується цією станцією, розмазуючи по своїй блідій шкірі суміш бруду, <u>глини</u> та ягідних соків, плетучи маскування з лози та листя».
39	Now he's arranging things around my living room: clothing, <u>fabrics</u> , and sketchbooks with designs he's drawn [19].	«Зараз він упорядковує речі у вітальні: одяг, <u>тканини</u> та блокноти з намальованими ним дизайнами».
40	The thought of <u>meeting</u> the other tributes face-to-face makes me queasy [18].	«Мені стає погано від думки про <u>зустріч</u> з іншими триб'ютами віч-на-віч».

41	<i>More than ninety percent of the district's <u>population</u> is dead [20].</i>	«У цьому окрузі загинуло понад дев'яносто відсотків <u>населення</u> ».
42	<i><u>Objectively</u>, I can see the mutts and Cato's death are as gruesome as ever, but again, I feel it happens to people I have never met [18].</i>	« <u>Безперечно</u> , я бачу, що смерть мутантів і Катона така ж жахлива, як і завжди, але знову ж таки, я відчуваю, що це трапляється з незнайомими мені людьми».
43	<i>I let him drift off to sleep then and attend to my own needs, wolfing down a supper of groosling and roots while I watch the daily <u>report</u> in the sky [18].</i>	«Потім він заснув, а я зайнялася власними потребами, як наприклад поглинання вечері з тетеруків і коріння, поки дивилася на щоденний <u>звіт</u> у небі».
44	<i>They get attached to their <u>champions</u> [19].</i>	«Вони плекають прив'язаність до <u>переможців</u> ».
45	<i>Octavia's light evergreen skin, which now hangs too loosely, as if her body were a slowly deflating <u>balloon</u> [20].</i>	«Світла вічнозелена шкіра Октавії, яка звисає надто вільно, ніби її тіло - це <u>повітряна кулька</u> , що повільно здувається».
46	<i>Gale and I went to the <u>market</u> on the square so that I could buy dress materials [18].</i>	«Ми пішли на <u>ринок</u> , який розташований на площі, де я придбала матеріали для сукні».
47	<i>I stagger backward but still manage to send my readied arrow in the general <u>direction</u> of my assailant [18].</i>	«Я похитнулася, але все ж таки встигла спрямувати готову стрілу в <u>напрямку</u> нападника».
48	<i>The thought of that scruffy old Buttercup posting himself on the bed to watch over Prim <u>comforts</u> me [18].</i>	«Мене <u>заспокоює</u> думка, що цей неохайний старий Лютик примостився на ліжку, наглядаючи за Прим».

49	<i>I didn't because I'm no <u>artist</u> and it's so crucial that the pictures are drawn in exact detail [19].</i>	«Я цього не робив, бо я не <u>художник</u> , а для мене дуже важливо, щоб картини були детально промальовані».
50	<i>One thing about us, since I bring our food home on a daily <u>basis</u>, most of it is so fresh you have to make sure it isn't going to make a run for it [18].</i>	«Оскільки я <u>щодня</u> приношу їжу додому, більшість продуктів настільки свіжі, що доводиться стежити за тим, щоб вони не зіпсувалися».

РЕЗЮМЕ

Курсова робота передбачає вивчення методів перекладу псевдоінтернаціональної лексики на основі художньої літератури. У роботі визначено основні етапи виникнення псевдоінтернаціоналізму, описано існуючі методи перекладу псевдоінтернаціональної лексики, проаналізовано зразки текстів на основі художніх творів та надано перекладацький аналіз (псевдоінтернаціональна лексика на основі художніх творів, загалом 50 одиниць). Крім того, у таблиці наведено методи перекладу для кожної одиниці.

Ключові слова: переклад, перекладознавчий аналіз, псевдоінтернаціональна лексика, художні твори.